

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за професор по 2.1. направление Филология (Американска литература), ДВ, бр. 55/19.07.2011
с кандидат на **доц. д-р Мадлен Василева Данова**
Катедра „Англицистика и американистика”, ФКНФ, СУ „Кл. Охридски”

Рецензент: **проф. д.изк.н. Искра Николова Костадинова-Щукова**
шифър (05.04.06), (05.08.01), НАТФИЗ „Кр. Сарафов”

В конкурса за професор по горепосоченото направление участва един кандидат: *доц. д-р Мадлен Василева Данова*. Конкурсът е обявен на основание на чл. 4 от Закона за развитие на академичния състав и въз основа на предложение от заседание на Факултетния съвет на Факултета по класически и нови филологии (протокол № 10 от 31.05.2011 г.), одобрено с решение на Академичния съвет (протокол № 15 от 29.06.2011 г.) на СУ „Кл. Охридски.

Доц. д-р Мадлен Данова е представила всички необходими за участието в конкурса документи, а също подробна и коректна информация за научната си продукция. Представените за участие в конкурса за професор по американска литература научни трудове обхващат периода от 2007 до 2011 г., тъй като публикуваните преди това изследвания са рецензирани за конкурса за доцент по американска литература, обявен през 2006 г. и за защитата на докторска дисертация, състояла се през 1999 г. Освен това е приложен общ хронологично подреден списък на публикациите на кандидата, авторска справка за приносния характер на научните трудове, представени в конкурса за професура, справка за отражението на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранна литература.

Представените в конкурса за професор по американска литература публикации включват 1 книга, 1 монография, 1 студия (всичките на английски език); 17 статии и глави от книги (8 на английски език и публикувани в чужбина и 9 публикувани на български език в България). В допълнение са посочени също рецензии, съставителства, преводи, научно-популярни статии, публикувани през подлежащия на разглеждане период.

1. Образование и професионално развитие.

Доц. д-р Мадлен Данова е завършила специалност “Английска филология” в СУ “Св. Кл. Охридски”, с литературоведска специализация и с втора специалност български език и литература. През 1987 г., след проведен конкурс, е назначена за редовен асистент към катедра “Западни езици”, ФКНФ, а през 1991 г. става старши асистент. От 1991 г. започва да води семинарни занятия по американска литература към катедра “Англицистика и американистика”. През 1992 г. завършва едногодишната магистърска програма “Общество и политика” към Централно-европейския университет в гр. Прага. През 1999 г. защитава успешно докторската си дисертация, през 2000 г. е повишена в длъжност “главен асистент” а от 2007 г. е доцент по американска литература.

Мадлен Данова е осъществила специализации в престижни форуми и институции като Университета в гр. Хъл, Великобритания, Централноевропейския университет, Будапеща, Залцбургския семинар, семинарите “Political Leadership and Media Democracy” и “American Culture in the US and Abroad”, програмата CRC Media Studies Session: “Information Society”, и програмата на канадското правителство Faculty Research Scholarship, в рамките на която реализира специализация в Монреал.

Паралелно с преподавателската си и научноизследователска дейност, Мадлен Данова осъществява и публикува редица преводи на научни статии от областта на хуманитарните науки.

2. Изследователска и научна дейност. Научни постижения и приноси.

Научната и изследователска дейност на доц. д-р Мадлен Данова е в съзвучие с преподаваните от нея основни теоретични курсове по история на американската литература. Освен това тя отразява широкия хоризонт на нейните интереси, в който като ключови тематични области се вписват както американската литература и култура, така също канадистиката, проблемите на културната идентичност, феминизма масмедиите.

С ерудицията и компетентността на съвременен учен доц. Мадлен Данова използва разнообразния интердисциплинарен инструментариум на постмодерната хуманитаристика в своите изследвания на актуални и значими теми, сред които като обединяващо звено се откроява проблематиката на идентичността, разгледана в многостранните ѝ аспекти – литературноисторически, жанрови, личностни, социални, идеологически, етнически, културологични.

Представените за участие в конкурса трудове съдържат редица разработки, направени от неизследвани или малко изследвани досега перспективи. Те могат да се обособят в следните проблемни кръгове:

- **Научни публикации в областта на американска литература.**

Тук особено се откроява фигурата на Хенри Джеймс – автор, който дългогодишно е в обсега на научните интереси на Мадлен Данова. На него е посветена книгата ѝ “The Jamesiad. Between Fact and Fiction: The Postmodern Lives of Henry James” (2011), както и още шест от общо тринадесетте публикации в тази подгрупа. Неговият живот и творчество са разгледани в светлината на един малко изследван у нас проблем, а именно взаимодействието между фактологичното и художествено начало в така наречения постмодерен жанр „биофикция”, чрез който фигурата на автора се (ре)конструира в полето на една фикционализирана биографичност. Освен в горепосочената книга, различни аспекти на постмодерната биофикция като отправна точка към авторския образ на Хенри Джеймс се разглеждат и в статиите „Life after Death”: James and Postmodern Biofiction”, “Re-writing History: The Postmodern Lives of Henry James” и „Постмодерната биография между фактите и фикционалността”. Темата за (ре)конструкцията на авторовата идентичност се допълва и от проблемите на превода и на преводната рецепция, върху които фокусират статиите „В „Черната кутия” на превода: едно неосъществено послание – романът „Посланиците” на Хенри Джеймс и българската култура” и “Translating Sameness and Difference: Henry James in Search of Canada”.

Жанровите особености на биофикцията се разглеждат и във връзка с един друг значим автор в историята на американската литература – Едгар Алън По, който е обект на анализ в статията на Мадлен Данова „Biography as History: Peter Ackroyd's Poe: A Life Cut Short and the Postmodern Biofiction”, публикувана в сборник от Международната конференция „Едгар Алън По – маргинален и универсален” (2009).

В голяма част от останалите публикации от тази подгрупа се анализират проблемите на етническите литератури в САЩ и преди всичко американските индиански автори. Освен че изследват същности черти на литературния процес в светлината на една постмодерна интеркултурна перспектива, тези статии имат и значителна познавателна стойност, тъй като профилът на американската индианска литература е твърде слабо познат у нас.

- **Публикации върху канадската литература.**

Сходни достойнства притежават и разработките на Мадлен Данова в областта на канадската литература, също слабо позната у нас. Тук основен обект на изследователски интерес е канадският писател Тимоти Финдли, на който са посветени статиите “Subverting Dominant Narratives: Europe as a Contested Cultural Site in Canadian Literary Discourse: Timothy Findley’s Pilgrim” и “Globalization and the Invention of Localities in Timothy Findley’s Pilgrim”. В по-общ план, публикациите от тази подгрупа очертават някои същностни аспекти на канадската литература, свързани с проблемите на глобализацията и интеркултурните взаимодействия, на метафикционалността и метаисторичността, на постмодерните времево-пространствени представи и трансформации.

- **Научни публикации върху съвременните масмедии.**

В тези публикации отново е изведен на преден план въпросът за идентичността, този път в контекста на съвременните масмедии. Изследват се някои стратегии и механизми, посредством които медиите моделират идентичностите на съвременния човек – например, в публикацията (глава от книга) “Encountering the Other: The Image of Germany and England in the New Media in Bulgaria – New Strategies of Development in the Print Media” се посочват някои промени в нагласите на българите към европейците след приемането на България в ЕС и се анализират начините, по които медиите формират тези промени. Другата публикация в тази подгрупа представя резултати от едно проучване на нагласите към жените политици от страна на българските медии и анализира тези резултати в светлината на най-новите теоретични постановки на съвременния феминизъм.

Мадлен Данова е участвала с научни доклади в многобройни национални и международни конференции и други научни форуми. В приложената справка от отдел „Библиотечно-информационно обслужване” са посочени общо 9 библиографски цитирания, както и 35 индексирани публикации, което свидетелства, че трудовете ѝ са познати сред научната общност у нас и в чужбина.

3. Преподавателска и учебно-методическа дейност. Участие в проекти.

Като преподавател доц. д-р Мадлен Данова се отличава със солидна теоретическа подготовка, богат практически опит, много добри

преподавателски умения и прилагане на иновативни технологии и методи на преподаване. От 1998 г. тя води двата основни теоретични курса по история на американската литература в бакалавърската степен на Английска филология към катедра “Англицистика и американистика” – “От Романтизъм към реализъм” и “От модернизъм към пост-модернизъм”, с общ хорариум от 60 лекционни часа и 60 семинарни упражнения. И двата курса са преработени от нея в интерактивен формат, което ги прави достъпни и атрактивни за студентите. Нейно дело е и електронният (Moodle) курс “Communicating Race and Ethnicity in American Culture”.

Магистърските и бакалавърските курсове по американска и канадска литература и култура, масмедии и межкултурна комуникация, които доц. д-р Мадлен Данова води, се радват на устойчив интерес сред студентите, тъй като в тях е осъществен добър баланс между теория и практика. За качествата ѝ на научен ръководител свидетелстват многобройните дипломни работи, които са написани под нейно ръководство.

От 2000 г. Мадлен Данова последователно е Директор на магистърските програми към катедра „Англицистика и американистика”, Директор на магистърската програма „Гранични изследвания” и на „Британска и американска литература”; Директор от страна на ФКНФ на магистърската програма „Американистика и трансатлантически отношения”, както и на магистърската програма „Комуникация: език, литература, медии”.

Доц. Данова участва активно в научно-изследователски и практико-приложни проекти по европейски и национални програми. Сред най-значимите проекти, осъществени под нейно ръководство, са научният проект към Фонд „Научни изследвания” на МОМН „Динамика на компютърно-опосредстваната комуникация”; два проекта за обучение на учители по чужд език към Националната програма „Квалификация” на МОМН, в рамките на които са обучени 750 учители в периода 2008-2010 г., както и проектът на МОМН за чуждоезиково обучение на преподаватели във висшите училища към Европейската програма за квалификация, осъществен през 2010 г. Доц. Данова е член на Програмния съвет на Университетския комплекс по хуманитаристика „Алма матер”(2009-2014), както и ръководител на няколко вътрешно-университетски научни проекта, в които са участвали над 60 студенти.

От международните проекти, в които Мадлен Данова е участвала, особено внимание заслужават „Translating Canada” – проект за рецепцията на канадските автори в Средна и Източна Европа; проектът “Межкултурна комуникация в многоезична Европа” съвместно с Университет Хилдесхайм, Германия; проектът на Британската академия “English Studies in East European Higher Education: Romania and Bulgaria”, както и проектът “Gender Stereotypes in Media: Representation of Women in Print Media”, на Mediacentar, Сараево.

4. Участие в живота на академичната общност.

Доц. Мадлен Данова дейно участва в развитието на академичния живот. За нейните много добри организационни и административни качества говори фактът, че през 2007 година тя е избрана с четиригодишен мандат за Заместник декан по учебната дейност на Факултета по класически и нови филологии. Ръководната ѝ дейност в значителна степен е насочена към развитие на съвременните методи и форми на обучение и към по-широко въвеждане на новите технологии в учебния процес. Доц. Данова има принос за създаването на интердисциплинарни курсове и програми като например дистанционна бакалавърска програма по езици и межкултурна комуникация, както и междуфакултетната бакалавърска специалност „Биология и английски език”. Специално трябва да се отбележи нейната дейност като съучредител и ръководител на междуфакултетната бакалавърската специалност на английски език „Европейски съюз и европейска интеграция”, която е сред най-търсените от чуждестранните студенти програми на СУ „Климент Охридски”.

Доц. Данова е организатор на многобройни национални и международни конференции. Главен редактор е на научното списание “Vox Litterarum”, била е водещ редактор на няколко броя на сп. “Литературата”, член е на редколегиата на българското Електронно списание по американистика и трансатлантически отношения (JATS), както и на редица други академични форуми и организации. През 2010 г. оказва активно съдействие за основаването на Асоциацията на чуждестранните студенти.

5. Заключение.

В цялост *доц. д-р Мадлен Василева Данова* напълно отговаря на формулираните в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение изисквания за придобиване на академичната длъжност „професор”. Солидната ѝ научна продукция, заслуженият ѝ авторитет на компетентен и стойностен преподавател, активното ѝ участие в академичния живот, доказаните ѝ професионални и личностни качества, ми дават основание да изразя положителна оценка за нейната кандидатура и да предложа да бъде присъдена на *доц. д-р Мадлен Василева Данова* академичната длъжност „професор”.

Рецензент:

(проф. д.изк.н. Искра Николова Костадинова-Щукова)

25.11.2011 г.

София